

**แนวปฏิบัติการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้
ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช**

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษายึดหลักสำคัญที่การมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา/บัณฑิต (Learning outcome) จำนวน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านทักษะความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 6) ด้านทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขา(ถ้ามี) เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และแสดงให้เห็นหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิตของสถาบันการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีประกาศเกี่ยวกับการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) โดยกำหนดกรอบแนวทางให้แก่ คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตและผู้ประเมินภายนอกรับรู้ถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านดังกล่าว ซึ่งผลการดำเนินการตาม TQF ได้กำหนดเป็นมาตรฐานจำนวน 12 ตัวบ่งชี้ และผลการดำเนินงานต้องผ่านเกณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ และตัวบ่งชี้ที่ 6 ระบุไว้ว่า มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่กำหนดใน มคอ.3 อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ เป็นการตรวจสอบหรือวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนตามรายละเอียดของชุดวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

การทวนสอบ หมายถึง การดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธี อาทิ การสอบ การสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน และการสัมภาษณ์ เพื่อยืนยันและพิสูจน์ว่า สิ่งที่กำหนดนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ การทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบต่อระบบประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งและเป็นงานที่สำคัญในความรับผิดชอบต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนที่ต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาและหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนี้ (ฝ่ายส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2556)

1. ทำให้ทราบระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่แต่ละรายวิชาได้รับจากการกระจายความรับผิดชอบจากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงข้อบกพร่อง หรือส่งเสริมจุดเด่นของผู้เรียนเพื่อพัฒนาตนเองต่อไป
2. ทราบประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนสำหรับอาจารย์ผู้สอนในการพัฒนาปรับปรุงการสอนให้ดีกว่าเดิม
3. ทราบประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทางการศึกษา ผลจากการทวนสอบผลสัมฤทธิ์เป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน การติดตามประเมินผลและการประกันคุณภาพของหลักสูตร
สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์มาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาขึ้นไปเป็นไปตามตัวบ่งชี้ที่ 6 ของผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และเพื่อยืนยันว่านักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิของหลักสูตร โดยมีรูปแบบของระบบและกลไกในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

ระบบและกลไกการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่เปิดสอนดำเนินการจัดส่งรายชื่อชุดวิชาเปิดสอนและชุดวิชาที่ทวนสอบในปีการศึกษานั้นอย่างน้อยร้อยละ 25 ของชุดวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรไปยังประธานกรรมการประจำสาขาภายใน 2 สัปดาห์หลังเปิดภาคการศึกษา พร้อมเสนอรายชื่อคณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในชุดวิชานั้นอย่างน้อยชุดวิชาละ 3 คนแต่ไม่เกิน 5 คนเพื่อดำเนินการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ
2. แต่งตั้งคณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในชุดวิชาที่ต้องการทวนสอบฯ โดยประธานกรรมการประจำสาขา
3. กำหนดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของนักศึกษาหลังสอบไล่ประจำภาคการศึกษาภายใน 1 เดือนและก่อนส่งผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาแก่สำนักบัณฑิตศึกษา
4. ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาจัดทำหนังสือเชิญคณะกรรมการทวนสอบฯ มาทำการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามวันเวลา สถานที่ที่กำหนดหลังสอบไล่ประจำภาคการศึกษา
5. เมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา ผู้รับผิดชอบชุดวิชาจัดเตรียมเอกสาร/หลักฐานต่างๆ ได้แก่ มคอ.2

มคอ.3 ข้อสอบและแนวตอบ และรายงานหรือเอกสารที่ชุดวิชาทำการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ภายใน 2 สัปดาห์หลังสอบได้ประจำภาคการศึกษา

6.คณะกรรมการทวนสอบฯ จัดประชุมเพื่อกำหนดรูปแบบการทวนสอบให้สอดคล้องกับบริบทของชุดวิชาเช่น การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อยืนยันและพิสูจน์ว่าสิ่งที่ชุดวิชา กำหนดขึ้นนั้น ได้ดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

7.คณะกรรมการทวนสอบฯ ดำเนินการทวนสอบชุดวิชาที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรแจ้งมาในปีการศึกษานั้น โดยจะทวนสอบชุดวิชาที่ยังไม่เคยทวนสอบ และชุดวิชาเดิมที่เคยทวนสอบ เพื่อกระจายการทวนสอบให้ครบทุกชุดวิชาในหลักสูตร และติดตามการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

8. หลังจากดำเนินการทวนสอบเสร็จสิ้นแล้ว คณะกรรมการทวนสอบฯประมวลผลการทวนสอบ และรายงานผลการทวนสอบให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรทราบภายใน 1 สัปดาห์หลังการทวนสอบ เพื่อวางแผนพัฒนาและปรับปรุงชุดวิชา

9. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรพิจารณาผลการทวนสอบและข้อเสนอแล้ว เสนอผลการพิจารณาไปยังผู้รับผิดชอบชุดวิชา/คณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดเรียนการสอนในปีการศึกษาต่อไป

10. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรเสนอผลการทวนสอบฯชุดวิชาและข้อเสนอแนะต่อ คณะกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อวางแผนและกำหนดทิศทางและนโยบายในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

แนวปฏิบัติการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา ระดับรายวิชา

1.1 แนวปฏิบัติของคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชา (ผู้รับผิดชอบชุดวิชา)

1.1.1 วางแผนการจัดทำแผนกิจกรรมการศึกษาและการออกข้อสอบให้เป็นไปตาม Curriculum mapping ของมคอ.3

1.1.2 ศึกษาเครื่องมือที่นำมาใช้ในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามรายละเอียดของชุดวิชา (มคอ.3)

1.1.3 กำหนดการทวนสอบโดยกำหนดหลังสอบได้ประจำภาคการศึกษาภายใน 1 เดือนและก่อนส่งผลสัมฤทธิ์การเรียนของนักศึกษาแก่สำนักบัณฑิตศึกษาและเลือกเครื่องมือการทวนสอบให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านที่กำหนดไว้ในมคอ.3

1.1.4 รวบรวมข้อสอบ กระจายคำตอบและแนวตอบ รายงาน กิจกรรมที่มอบหมายและคะแนนของแต่ละกิจกรรม ตลอดจนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในชุดวิชานั้นๆ เพื่อส่งคณะกรรมการทวนสอบฯ

1.1.5 บรรยายสรุปเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ปัญหาและอุปสรรคของชุดวิชาที่ทวนสอบฯ

1.1.6 ประมวลผลและเขียนรายงานการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา เพื่อประกอบการจัดทำรายงานการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5)

1.1.7 นำเสนอรายงานผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ฯ ของนักศึกษาพร้อมแนวทางการปรับปรุง และรายงานการดำเนินการของรายวิชา (มคอ.5) ต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1.2 แนวปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1.2.1 พิจารณาความเหมาะสมของกระบวนการจัดการเรียนการสอน/การวัดประเมินผลให้สอดคล้องเหมาะสมตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ระบุไว้ใน มคอ.3 ของชุดวิชา

1.2.2 พิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบปลายภาค การตรวจและให้คะแนนในกระดาษคำตอบ

1.2.3 พิจารณาการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ได้จากการดำเนินการวัดผลในหลายรูปแบบที่ระบุไว้ใน มคอ.3 และพิจารณาการตัดสินผลสอบตามเกณฑ์ว่าเหมาะสม/สอดคล้องหรือไม่

1.2.4 พิจารณาผลการประเมินการเรียนการสอนโดยนักศึกษา

1.2.5 รับทราบรายงานผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์และรายงานใน มคอ.5 ของอาจารย์ผู้สอนในชุดวิชานั้นและให้ความเห็นชอบรายงานดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ระดับรายวิชาและระดับหลักสูตรต่อไป

1.2.6 เสนอรายชื่อคณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับรายวิชาประกอบด้วย

- 1) กรรมการจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
- 2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชา และ
- 3) กรรมการจากอาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาที่ได้เป็นผู้จัดการเรียนการสอนหรือผู้สอนในชุดวิชานั้นๆแก่ประธานกรรมการประจำสาขาเพื่อดำเนินการแต่งตั้งต่อไป

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ฯของนักศึกษา

- (1) พิจารณาการมอบหมายงานที่ระบุไว้ในแผนกิจกรรมการศึกษาของชุดวิชาว่าสามารถ

ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติที่ระบุไว้หรือไม่

(2) กำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับชุดวิชาตามบริบทของแต่ละชุดวิชา

(3) ดำเนินการทวนสอบฯตามกระบวนการหรือขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้

(4) กรณีคณะกรรมการทวนสอบฯ พบความคลาดเคลื่อน ให้รายงานต่อคณะกรรมการผลิตและบริหารชุดวิชานั้นๆ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไขภายในระยะเวลาไม่เกิน 30 วันหลังการสอบไล่ปลายภาค

(5) รายงานผลการทวนสอบฯของชุดวิชาที่รับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของชุดวิชาที่ทวนสอบและคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำสาขาวิชาเพื่อพิจารณาภายในระยะเวลาไม่เกิน 40 วันหลังการสอบไล่ (เนื่องจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชประกันการประกาศผลสอบไม่เกิน 45 วันหลังการสอบไล่ทุกชุดวิชา)

กระบวนการทวนสอบระดับรายวิชา

1.2.1 กำหนดชุดวิชาที่จะทวนสอบฯ จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของชุดวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนในปีการศึกษานั้น

1.2.2 สุ่มตรวจสอบผลการให้คะแนนแต่ละส่วนตามที่กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ใน มคอ.3 ของชุดวิชา โดยพิจารณาการตัดสินผลสอบตามเกณฑ์ของชุดวิชา การให้คะแนนจากรายงาน ชิ้นงาน หรือผลงานจากการเรียนรู้ การประเมินพฤติกรรมจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนด

1.2.3 ใช้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากรายงานผลการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา (มคอ.5) ที่อาจารย์ผู้สอน หรืออาจารย์ประจำชุดวิชาจัดทำเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนมาประกอบการพิจารณาผลการทวนสอบฯ

1.2.4 คณะกรรมการทวนสอบฯประมวลผลข้อมูลและเขียนรายงานการทวนสอบฯ พร้อมข้อเสนอแนะ เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

1.2.5 คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสรุปผล แจ้างผล และข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ประจำชุดวิชา และรายงานในรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร(มคอ.7)

1.2.6 รายงานผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา และเสนอ มคอ.7 ผ่านคณะกรรมการ

ประจำสาขาวิชา โดยคณะกรรมการประจำสาขา ศึกษารายงานดังกล่าว และสรุปผลพร้อมเสนอแนวทางปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรต่อไป

การเตรียมการในการดำเนินการทวนสอบผลสัมฤทธิ์

1. เตรียมเอกสาร/หลักฐาน

- 1.1 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
- 1.2 ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552
- 1.3 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2555
- 1.4 รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2)
- 1.5 รายละเอียดของชุดวิชา (มคอ.3) ที่ทวนสอบ
- 1.6 มคอ.5 ของชุดวิชาที่ทวนสอบ (ถ้ามี เพื่อใช้พิจารณาก่อนทวนสอบว่าผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนผลการเรียนรู้ วิธีการสอน หรือประเมินผลหรือไม่ และผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นอย่างไร หากไม่มีกรรมการอาจถามอาจารย์ประจำชุดวิชาว่าได้ดำเนินการสอนตาม มคอ.3 หรือไม่)
- 1.7 ข้อสอบ รายงาน หรือชิ้นงานต่างๆที่ชุดวิชาประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละด้าน รวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจข้อสอบ รายงานหรือชิ้นงาน

2. การเตรียมบุคลากร

การเตรียมบุคลากรที่จะมาปฏิบัติหน้าที่ช่วยในการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษานั้น ในกรณีที่คณะกรรมการทวนสอบฯ เลือกจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบชุดวิชาหรืออาจารย์ผู้สอนจะต้องเตรียมพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อให้สามารถดำเนินการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในระดับรายวิชาได้ เช่น ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประกาศ กฎ ระเบียบ หลักการและวิธีการดำเนินการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ฯ ตลอดจนแผนงานและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ (ไพศาล สุวรรณน้อย, 2555)

เอกสารอ้างอิง

- 1.ไพศาล สุวรรณน้อย. (2555). แนวปฏิบัติกระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2558 จาก https://www.tqf.kku.ac.th/_public/doc/rule_kku/แนวปฏิบัติทวนสอบ.pdf
2. สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2552.กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2558 จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/>
3. สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน. (2556). คู่มือการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2558 จาก http://www.regis.dusit.ac.th/.../1384586482_